

بسمه تعالی



دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره بالینی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	طب اورژانس	تعداد دانشجو	
عنوان درس	کارآموزی طب اورژانس	تعداد واحد	
مقطع و رشته تحصیلی	دکتری عمومی پزشکی	تاریخ شروع دوره	
نیمسال تحصیلی		تاریخ پایان دوره	
مدرس/مدرسین درس		روز و ساعت جلسات	
مستول درس (دروس اشتراکی)		دروس پیش نیاز	
روش برگزاری (حضور/مجازی/ترکیبی)		محل برگزاری	

شرح کلی درس:

این درس با هدف آشنایی دانشجویان پزشکی در دوره‌های کارآموزی با اصول ارزیابی، تشخیص و مدیریت اولیه بیماران در شرایط اورژانسی ارائه می‌شود. دانشجویان ضمن حضور در بخش اورژانس و سایر عرصه‌های مرتبط، مهارت‌های لازم در تریاژ، ارزیابی اولیه و پایدارسازی بیمار، اخذ شرح حال و انجام معاینه بالینی هدفمند، شناسایی و برخورد اولیه با شرایط تهدیدکننده حیات و انجام اقدامات ضروری را کسب می‌کنند. همچنین دانشجویان با اصول احیای قلبی ریوی، مدیریت راه هوایی، شوک، تروما، مسمومیت‌ها و سایر اورژانس‌های شایع آشنا شده و تحت نظارت استاد و تیم درمان در روند ارزیابی، درمان و پیگیری بیماران اورژانسی مشارکت می‌نمایند.

هدف/اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول ارزیابی و مدیریت اولیه بیماران مراجعه کننده به اورژانس.
 کسب توانایی انجام تریاژ، ارزیابی اولیه و شناسایی بیماران با شرایط تهدیدکننده حیات.
 آشنایی با اصول پایدارسازی بیمار و انجام اقدامات اولیه در شرایط اورژانسی.
 کسب مهارت در اخذ شرح حال هدفمند و انجام معاینه بالینی سریع و سیستماتیک در بیماران اورژانسی.
 آشنایی با اصول احیای قلبی ریوی، مدیریت راه هوایی و حمایت از تنفس و گردش خون.
 آشنایی با تشخیص و مدیریت اولیه اورژانس های شایع پزشکی، جراحی و ترومایی.
 آشنایی با اصول برخورد اولیه با شوک، تروما، مسمومیت ها و سایر شرایط تهدیدکننده حیات.
 آشنایی با نحوه درخواست، تفسیر اولیه و استفاده از آزمایش ها و روش های تشخیصی ضروری در اورژانس.
 تقویت مهارت های ارتباط با بیمار و همراه، کار تیمی، رعایت اصول اخلاق پزشکی و ایمنی بیمار در محیط اورژانس.
 کسب آمادگی برای مشارکت مؤثر و مسئولانه در روند ارزیابی، درمان و پیگیری بیماران تحت نظارت استاد و تیم درمان

روش تدریس:

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☐	روش تدریس بحث گروهی
☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☒	روش تدریس در کنار تخت بیمار	☐	روش تدریس مبتنی بر مورد
		☐	روش تدریس در گروه های کوچک
			سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

☐	پاورپوینت	☐	ماکت	☐
☐	جزوه	☐	کتاب	☐
■	بیمار شبیه سازی شده	■	مانکن	■
☐	نرم افزار	☐	وایت برد	■
☐	پوستر	☐	تصویر	☐
☐	لوازم واقعی	☐	بیمار واقعی	■
■	فیلم آموزشی	■	فایل صوتی	☐
سایر موارد: ...				

تکالیف و مسئولیت های فراگیران در عرصه ها و فرصت های آموزشی:

حضور منظم و به موقع در بخش اورژانس و مشارکت فعال در فعالیتهای آموزشی و بالینی.
رعایت ضوابط، مقررات، اصول اخلاق حرفه‌ای، محرمانگی اطلاعات و حقوق بیماران.
مشارکت در انجام تریاژ و ارزیابی اولیه بیماران تحت نظارت استاد و تیم درمان.
اخذ شرح حال هدفمند و انجام معاینه بالینی سیستماتیک بیماران اورژانسی با توجه به سطح صلاحیت و تحت نظارت.
مشارکت در شناسایی و پایدارسازی بیماران با شرایط تهدیدکننده حیات و انجام اقدامات اولیه در چارچوب وظایف محوله.
مشارکت در انجام و یادگیری مهارت‌های ضروری از جمله احیای قلبی ریوی، مدیریت راه هوایی و ارزیابی وضعیت تنفسی و گردش خون.
مشارکت در بررسی و تفسیر اولیه آزمایش‌ها، نوار قلب و سایر روش‌های تشخیصی مورد استفاده در اورژانس.
مشارکت در ارائه و گزارش موارد بالینی، راندهای آموزشی، بحث موردی و جلسات آموزشی بخش.
مطالعه مستمر مباحث مرتبط با بیماران و موارد بالینی مشاهده شده و تکمیل لاگ‌بوک یا مستندات آموزشی در صورت وجود.
رعایت اصول ایمنی بیمار، کنترل عفونت، استفاده صحیح از تجهیزات و گزارش فوری هرگونه وضعیت پرخطر یا تغییر وضعیت بیمار به مسئول مربوطه.

نحوه ارزیابی فراگیران:

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☐	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☒	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
☐	پورتفولیو	☒	لاگ بوک
☐	مشاهده مستقیم فعالیت های عملی/پروسیجرها (DOPS)	☐	آزمون بالینی ساختاریافته عینی (OSCE)
		☐	آزمون کوتاه مدت عملکرد بالینی (Mini-CEX)

سایر موارد: ...

ردیف	عناوین	نمره/درصد
1	عملکرد بالینی، مهارت های عملی و مشارکت در مراقبت از بیماران اورژانسی	8نمره - ۴۰٪
2	حضور و غیاب، مسئولیت پذیری، نظم و مشارکت فعال در فعالیت های آموزشی	3نمره - ۱۵٪
3	گزارش صبحگاهی، ارائه مورد بالینی، کنفرانس و فعالیت های آموزشی	3نمره - ۱۵٪
4	ارزشیابی عملی و نظری در محیط بالینی شامل تریاژ، ارزیابی اولیه، احیای قلبی ریوی و مهارت های اورژانسی	4نمره - ۲۰٪
5	آزمون پایانی کتبی/شفاهی و ارائه یا جمع بندی مباحث آموزشی	2نمره - ۱۰٪

سیاست ها و قوانین:

حضور منظم و به موقع فراگیران در بخش اورژانس و تمامی برنامه‌های آموزشی الزامی است.

رعایت نظم، انضباط، پوشش حرفه‌ای، اخلاق پزشکی و احترام به بیماران، همراهان و اعضای تیم درمان الزامی است.

حفظ محرمانگی اطلاعات بیماران و رعایت حریم خصوصی آنان در تمامی مراحل آموزش و ارائه خدمات الزامی است.

فراگیران موظفاند شرح حال، معاینه و اقدامات بالینی را در محدوده صلاحیت آموزشی و تحت نظارت استاد یا پزشک مسئول انجام دهند.

انجام هرگونه اقدام تشخیصی یا درمانی بدون هماهنگی و تأیید پزشک مسئول ممنوع است.

رعایت اصول ایمنی بیمار، کنترل عفونت، بهداشت دست و استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی الزامی است.

در شرایط اورژانسی و تهدیدکننده حیات، فراگیران موظفاند ضمن حفظ آرامش، مطابق آموزش‌های دریافت‌شده عمل کرده و بلافاصله پزشک مسئول و اعضای تیم درمان را مطلع نمایند.

استفاده صحیح و مسئولانه از تجهیزات و امکانات بخش اورژانس الزامی بوده و هرگونه نقص یا خرابی تجهیزات باید گزارش شود.

مشارکت فعال در راندهای آموزشی، گزارش صبحگاهی، ارائه موارد بالینی و سایر فعالیت‌های آموزشی مورد انتظار است.

رعایت مقررات بیمارستان، بخش اورژانس و دانشگاه و همکاری مؤثر با اعضای تیم درمان از الزامات دوره است.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسين
1	تروما	اصول ارزیابی و برخورد اولیه با بیماران ترومایی، مکانیسم‌های آسیب و آسیب‌های مهم قفسه سینه، سر و صورت، گردن و ستون فقرات	انواع و مکانیسم‌های تروما را بیان کند؛ تروماهای قفسه سینه، سر و صورت، گردن و ستون فقرات را شناسایی کند؛ عوارض مهم را تشخیص دهد؛ اقدامات اولیه و اصول ارجاع را بیان و اجرا کند.	
2	احیای قلبی ریوی پیشرفته (CPR)	اصول تشخیص و مدیریت ایست قلبی و تنفسی و اختلالات ریتمی شایع در بالغین	ایست قلبی و تنفسی را تشخیص دهد؛ اصول احیای پیشرفته در بالغین را بر اساس شرایط اجرا کند؛ در برخورد اولیه با برادی کاردی و تاکی کاردی اقدامات مناسب را انجام دهد.	
3	نحوه خواندن CT سر در بیماران اورژانس	اصول شناخت آناتومی طبیعی سر در CT و تشخیص ضایعات مهم و اورژانسی مغزی	آناتومی طبیعی سر را در CT شناسایی کند؛ انواع خونریزی‌های داخل جمجمه‌ای را تشخیص دهد؛ ضایعات ایسکمیک را شناسایی کند؛ اهمیت بالینی یافته‌های CT را در تصمیم‌گیری اورژانسی بیان کند.	
4	علائم شایع نورولوژیک	اصول ارزیابی و تشخیص افتراقی علائم نورولوژیک شایع و شناسایی موارد نیازمند اقدام فوری	معاینه کامل نورولوژیک انجام دهد؛ در بیماران مبتلا به سکته مغزی، تشنج و سردرد ارزیابی اولیه انجام دهد؛ اختلالات اعصاب مغزی و محیطی را شناسایی کند؛ بر اساس تشخیص، تصمیم مناسب برای درمان یا ارجاع بیمار اتخاذ کند.	
5	نحوه برخورد با بیماران مبتلا به درد شکم	اصول ارزیابی، تشخیص افتراقی و تعیین تکلیف بیماران مبتلا به درد شکم با تأکید بر علل نیازمند درمان فوری	معاینه کامل شکم انجام دهد؛ علل مهم و تهدیدکننده حیات درد شکم را شناسایی کند؛ بررسی‌های آزمایشگاهی مناسب را درخواست و تفسیر اولیه کند؛ درباره درمان، بستری یا ارجاع بیمار تصمیم‌گیری کند.	
6	نحوه برخورد با بیماران دارای تنگی نفس	اصول ارزیابی، تشخیص افتراقی و درمان اولیه علل مهم	علل شایع و خطرناک تنگی نفس را شناسایی کند؛ ارزیابی اولیه و	

		و تهدیدکننده حیات تنگی نفس	اقدامات درمانی لازم را انجام دهد؛ بررسی‌های تشخیصی مناسب را درخواست کند؛ درباره ترخیص یا بستری بیمار تصمیم‌گیری کند.
7	نحوه برخورد با بیماران مراجعه‌کننده با ضعف و بی‌حالی	اصول ارزیابی سیستماتیک بیماران مبتلا به ضعف و بی‌حالی و شناسایی سریع بیماران بدحال	شرح حال هدفمند و معاینه کامل انجام دهد؛ تشخیص‌های افتراقی ضعف و بی‌حالی را مطرح کند؛ علل تهدیدکننده حیات را شناسایی کند؛ اقدامات فوری و درمان مناسب را انجام دهد.
8	تروما	اصول مراقبت اولیه و برخورد با بیماران ترومایی در داخل و خارج بیمارستان	مراقبت‌های اولیه بیمار ترومایی را انجام دهد؛ وضعیت بیمار را ارزیابی و پایدار کند؛ اقدامات فوری لازم را انجام دهد؛ بیمار را برای ادامه درمان به بخش مربوطه ارجاع دهد.
9	تریاژ استاندارد	اصول تریاژ بیماران در اورژانس و تعیین اولویت دریافت خدمات بر اساس شدت بیماری	مفهوم و اهمیت تریاژ را توضیح دهد؛ الگوریتم تریاژ را به کار گیرد؛ بیماران را بر اساس شدت وضعیت بالینی اولویت‌بندی کند؛ بیماران نیازمند مداخله فوری را شناسایی کند.
10	درد قفسه سینه	اصول ارزیابی و برخورد اولیه با بیماران مبتلا به درد قفسه سینه و شناسایی علل تهدیدکننده حیات	شرح حال و معاینه مناسب انجام دهد؛ علل مهم و تهدیدکننده حیات درد قفسه سینه را شناسایی کند؛ اقدامات تشخیصی و درمانی اولیه را انجام دهد؛ درباره بستری، ترخیص یا ارجاع بیمار تصمیم‌گیری کند.
11	تکنیک‌های پایه الکتروکاردیوگرافی	اصول صحیح گرفتن ECG و شناسایی خطاها و آرتیفکت‌های ناشی از جایگذاری نادرست لیدها	الکترودها و لیدهای ECG را به‌درستی قرار دهد؛ ECG استاندارد تهیه کند؛ آرتیفکت‌های ناشی از بستن اشتباه لیدها را شناسایی و اصلاح کند.
12	سونداژ	اصول اندیکاسیون، آماده‌سازی و انجام صحیح سونداژ ادراری در بالغین	اندیکاسیون‌ها و موارد منع سونداژ را بیان کند؛ وسایل مورد نیاز را آماده کند؛ سوند فولی را به‌صورت صحیح در بیمار مرد و زن تعبیه کند؛ عوارض احتمالی را شناسایی و مدیریت کند.

13	کاهش سطح هوشیاری	اصول ارزیابی، تشخیص علل و مدیریت اولیه بیماران با کاهش سطح هوشیاری	سطح هوشیاری بیمار را ارزیابی کند؛ علل مهم کاهش سطح هوشیاری را شناسایی کند؛ بررسی‌های تشخیصی اولیه را درخواست کند؛ نیاز به درمان فوری و ارجاع را تشخیص دهد.
14	تصمیم‌گیری و مدیریت راه هوایی پایه	اصول ارزیابی راه هوایی و استفاده صحیح از مانورها و تجهیزات کمک‌راه هوایی	راه هوایی بیمار را ارزیابی کند؛ مانورهای دستی باز کردن راه هوایی را انجام دهد؛ تجهیزات کمک‌راه هوایی را بشناسد و به کار گیرد؛ در زمان مناسب اقدام به مدیریت راه هوایی کند.
15	مراقبت از زخم	اصول ارزیابی و مراقبت اولیه از زخم و پیشگیری از عوارض و آسیب‌های غیرقابل برگشت	زخم را ارزیابی کند؛ اصول دبریدمان، بستن و پانسمان زخم را بیان و اجرا کند؛ در موارد لازم آتل‌گیری و بالا نگه‌داشتن اندام را انجام دهد؛ اصول آنتی‌بیوتیک‌تراپی و ایمونوپروفیلاکسی را بیان کند.
16	جایگذاری NGT	اصول اندیکاسیون، موارد منع و تکنیک صحیح تعبیه لوله نازوگاستریک و پیشگیری از عوارض آن	اندیکاسیون‌ها و کنترااندیکاسیون‌های NGT را بیان کند؛ وسایل لازم را آماده کند؛ NGT را به‌صورت صحیح تعبیه کند؛ عوارض احتمالی را شناسایی و مدیریت کند.
17	رگ‌گیری ورید محیطی	اصول انتخاب محل مناسب، اندازه کاتتر و تکنیک صحیح رگ‌گیری ورید محیطی	اندیکاسیون رگ‌گیری را بیان کند؛ محل و اندازه مناسب کاتتر را انتخاب کند؛ رگ‌گیری ورید محیطی را به‌صورت صحیح انجام دهد؛ عوارض رگ‌گیری را شناسایی و مدیریت کند.
18	نحوه تزریق زیرجلدی، عضلانی و وریدی	اصول صحیح تزریق دارو به روش‌های زیرجلدی، عضلانی و وریدی و پیشگیری از عوارض	اندیکاسیون و کنترااندیکاسیون روش‌های تزریق را بیان کند؛ تزریقات زیرجلدی، عضلانی و وریدی را به‌صورت صحیح انجام دهد؛ داروهای مناسب هر روش را بشناسد؛ عوارض تزریق را شناسایی و مدیریت کند.
19	احیای قلبی ریوی پایه (BLS)	اصول انجام صحیح احیای قلبی ریوی پایه، ماساژ قلبی، استفاده از AED، مانور هایملیخ و تهویه با ماسک	اندیکاسیون‌های BLS را تشخیص دهد؛ ماساژ قلبی با کیفیت مناسب انجام دهد؛ AED را به‌درستی به کار گیرد؛ مانور هایملیخ را انجام دهد؛ تهویه با ماسک را به‌صورت صحیح اجرا کند.

منابع درس:

Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide.
Rosen's Emergency Medicine: Concepts and Clinical Practice.
American Heart Association (AHA) Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care.
ATLS® – Advanced Trauma Life Support, American College of Surgeons